

ФРАНСИСКО КОЛОАНЕ АВСТРАЛИЕЦЪТ

Превод от испански: Цветан Георгиев, 1970

chitanka.info

I

— Днес трябва да пристигне новият надзирател — каза Арентсен и протегна дългите си крака към огнището. В него горяха големи парчета торф и пръскаха мека и чаровна светлина в стаята, потънала в привечерни полусенки. Цял ден снегът не беше престанал да вали.

— Каква ли птица ще е той? — запита Маккей, дъвчейки флегматично думите и лулата си, от която се носеха вълни тютюнев аромат.

— В писмото на дружеството — започна да обяснява счетоводителят, англичанин от Фолклендските острови, с остра коса и лице покрито с лунички — пишат, че се нарича Хуан Ларкън. Представители на дружеството сключили с него договор във Валпараисо. Идвал от Канада, но бил австралиеца и имал обширни познания по скотовъдство, придобити в стопанствата в неговата родина, в Нова Зеландия и в Западните щати на Северна Америка.

— По дяволите! — възкликна Маккей. — Ще има какво да научим от него, особено аз, който слязох от моите шотландски планини, за да потъна тук, в равнините на Огнена земя.

Продължително мълчание последва думите на шотландеца. Вън валеше обилен сняг. От време на време някоя голяма снежинка, подобна на птичка, размахваше крила край стъклата на прозореца и след това се залепваше за тях, застивайки като странна и тежка сълза. Всяка снежинка ни караше като че ли да изпадаме в още по-дълбока летаргия и задълбочаваше още повече меланхоличната пустота на нашите празни от всякакво занимание умове.

Край огнището бяхме събрани четирима мъже, типични представители на хората, които се срещат по скотовъдните стопанства в Огнена земя: Маккей, помощник-управител на стопанството „Вакерия“; главният надзирател Арентсен, чилиец, син на норвежци; Стенли, счетоводител от Фолклендските острови, и аз, който ви разказва тази история, чилиец по произход и по това време надзирател във фермата „Лас Курурерас“, в която се отглеждаха двадесет и пет

хиляди глави добитък и в която трябваше да работи човекът, когото чакахме. Тази ферма, която принадлежеше на стопанството „Вакерия“, отстоеше на около сто и десет километра от сградите на управлението и бе разположена в планинската част на огромния остров. Аз бях слязъл в Управлението, за да посрещна новия надзирател.

Ние, четиримата, си почивахме в тази спокойна домашна атмосфера, която придобиват през зимата къщите на служещите в стопанствата на Огнена земя. Бяхме свалили кожените си дрехи и ботушите и сложили домашни облекла от фланела, на вертикални райета. Облечен в тях, недодяланият Маккей приличаше повече на затворник, който пуши лулата на своите мъчителни спомени, отколкото на джентълмен в почивка.

Но нямаше съмнение, че домашните дрехи ни караха да забравяме, макар и за малко време, суровия живот, който водехме, всекидневната борба с хората и животните и ни преобразяваха до такава степен, че от време на време си подхвърляхме дори и по някоя учтивост, която караше мрачния помощник-управител да мръщи чело, а вежливият Арендсен да се усмихва леко, с тъга.

Самотни мъже сред самотата, ние понякога така намразвахме дрехите, свързани с нашето всекидневие, с нашия полски живот, че ги захвърляхме, и то с такава детска настървеност, която могат да разберат само онези, които са живели в сред печалния пейзаж на Огнена земя. В такива мигове ние обличахме най-хубавия си костюм, с който преди години бяхме дошли от града, и седяхме по цели часове пред огнището, разговаряйки така, сякаш се намирахме в някоя кръчма или кафене сред града, докато и тази измама ни омръзнеше и превалило веднъж полунощ, си лягахме да спим.

— Когато снегът се полепва по стъклата на този прозорец, съвсем е сигурно, че времето ще се промени — каза Арендсен, като гледаше как прозорецът се покрива с една все по-плътна завеса от сняг.

Внезапно плътното мълчание на снеговалежа бе раздрано от далечното бръмчене на автомобил, каран с пълен газ. От време на време шумът, който наподобяваше този на мощен самолет, отслабваше и след това отново гръмваше с все сила. Склоновете и котловините го прехвърляха и люлееха, а той се приближаваше все повече, следвайки заснежения коловоз.

Изведнъж бръмченето нахлу в двора на стопанството, кучетата залаяха от къщичките си и един закрит автомобил, натоварен с въжета и куфари, спря запъхтян, като уморено животно, точно срещу нашата сграда.

Стенли, счетоводителят, се надигна, за да посрещне новодошлия. След малко стъпките на двамата прокълтяха в късия коридор.

Маккей, Арентсен и аз чакахме непознатия с известно безпокойство. Това безпокойство, което предизвиква очакването на човек, с който предстои да живееш в тясна близост, защото един другар по работа в Огнена земя е нещо повече от член на семейството, повече от интимен приятел. Тук човек често дели с другаря си както залька хляб, така и страха от глада. Двата теглят с едно и също ласо някое диво животно, ръцете се спускат едновременно към един и същи нож и слабостта на единия може да струва живота на другия.

От сутрин до вечер почти всички полски работи изискват да бъдат извършвани от двама души заедно и тук не е възможно да прикриеш завистта, подлостта, егоизма, малките и големите недостатъци, а е трудно и да ги понасяш с лекота.

Вратата се отвори и на прага до Стенли се появи един много висок слаб мъж, с мургава кожа и зелени очи, облечен в някаква сива мушама и в ботуши за езда. Мъжът се поклони вежливо и ни поздрави.

— Мистър Маккей — каза фолклендецът, като представяше новодошлия на помощник-управителя.

Шотландецът се приближи, но в мига, когато двамата мъже трябваше да си стиснат ръцете, те се изгледаха учудени.

— Вие сте... — смотолели австралиеца.

— Да, аз съм... — измънка шотландецът. Ръцете им се поколебаха и избягнаха поздрава.

Високомерно очите им размениха пронизващи погледи, в които се отрази някакъв неуловим и леден лъх, който премина по сериозните им лица подобно на светкавица, която се носи по сухата земя.

Шотландецът ухапа лулата си. Австралиеца пръв успя да се съвземе и каза:

— Извинете, но ние се познаваме от по-рано. Светът е толкова малък.

В Огнена земя често се случват странни неща.

Тук можеш да срещнеш кого ли не, от циганин до японец, но въпреки това тази среща ни учуди много. Австралия, Шотландия и Огнена земя не са места, които имат нещо много общо.

Минахме в столовата и ядохме почти без да проговорим. Обкръжаваше ни някаква атмосфера на неудобство. Само Стенли задаваше на новодошлия въпроси относно пътуването, на които той отговаряше кратко, показвайки, че и той няма желание да говори.

Щом станахме от масата, помощник-управителят пожела на всички лека нощ и се отпрати към стаята си.

— Нашите легла са в стаята за гости — казах аз на Ларкън. — Вие можете да си легнете когато пожелаете. Утре сутрин, щом като се представим на управителя, ще тръгнем незабавно за „Лас Курурерас“.

Никой не каза нито дума повече. Пихме по глътка уиски за здравето на новодошлия и след това се разотидохме по стаите си.

Единствен Стенли, който беше прекалено любопитен, се опита да ни задържи, за да ни каже нещо, но Арентсен го сряза:

— Затваряй си човката! Няма ли да се научиш да мълчиш? Тук никой не се чуди на нищо и на никого. Отваряй си очите и бъди винаги готов да действаш, ето какво се иска тук. — След това, като мина край мене, Арентсен добави: — Всичко ще се изясни, а какво ли пък ни и засяга?

II

Като криволичехме между черните храсти, ние се приближавахме към височините, на които бе разположен лагер „24“. Пред нас се открояваха очертанията на заснежените хълмове, по които се виждаха тук-таме малки заледени езерца, които блестяха подобно на огледала, окачени сред планината. От време на време пред нас се вдигаше по някое изплашено фламинго.

— Моята ферма се намира сред планината Кармен Силва — казах на Ларкън, който яздеше до мен. — Не е удобна, за да работиш в нея на кон, но много приятна и спокойна за живеене. Равнините на стопанството, долините и дюнните край Атлантическия океан са твърде монотонни в сравнение с множеството изненади, които крие планината, където ще срещнете дълбоки пропасти, водни очи, странни корита на някогашни ледници и дори скални фигури, които напомнят за природни катаклизми.

Моят английски беше твърде беден. Това принуждаваше спътникът ми да се усмихва понякога, но, от своя страна, той ми отговаряше на някакъв също така оскъден полуиспански.

— Вие ще останете сигурно във фермата, докато дойде време да се стрижат овцете — продължих аз. — По това време са необходими опитни хора долу в стопанството.

— Дано не слизам повече в стопанството — отговори ми той.

Учуди ме доверчивият тон, с който ми каза това. Продължихме да яздим доста дълго, без да приказваме.

— Да погаломираме ли малко? — предложих аз и ударих с камшика товарния кон, който носеше куфарите. Започнахме един продължителен галоп. Моят другар бе много добре екипиран. Седлото му беше австралийски тип, с големи наколенки и широки поли. Вместо ласо отзад на седлото бе закачен красив камшик, изплетен от кожа на кенгуру.

Когато галопираш с човек, когото познаваш отскоро, изпитваш известно неудобство, особено при разговор.

И двамата имахме желание да се опознаем, но непрестанното движение нагоре-надолу не ни позволяваше да разменим и дума. Когато от време на време се опитвахме да си кажем нещо, резултатът беше отчайващ. Галопът превръщаше думите ни в някакъв лай. Но странно, въпреки това ние се разбирахме.

И така в пълно разбирателство ние устройхме живота си във фермата „Лас Курурерас“.

III

Ларкън беше на около тридесет и пет години, висок, сух и жилав. Издълженото му лице издаваше, че в жилите му тече както английска, така и австралийска туземна кръв. Отличаваше се с особена пъргавина и сила. Човек не можеше да повярва на очите си, като гледаше как този човек на вид с не много здраво телосложение се превиваше като бамбук, хващаше телетата или юниците за муцуната и още с първото дръпване ги хвърляше на земята. След това, сложил коляно на хълбоците им, той ги притискаше, докато им сложат нажеженото клеймо.

Ларкън яздеше по австралийски, без потник под седлото и с толкова дълги стремена, че краката му сякаш опираха моравата.

Заедно извършихме всички пролетни работи. Събиране и поставяне клеймо на говедата, предназначени да бъдат заклани, събиране и поставяне знак на диви коне, грижи за овцете при обягването им и много други. Този изпечен в работата човек ме превъзхождаше в много отношения.

Да бъдеш надзирател в някое скотовъдно стопанство в Огнена земя значи не само да носиш това звание, но също и с малки изключения, да изпълняваш тази длъжност по-добре от останалите във всяко отношение.

Ларкън беше назначен помощник-надзирател във фермата и въпреки своите безспорни способности в този вид работи, не засегна никога авторитета ми.

Където и да го пратех, вършеше без особено усилие работа за двама души. Докато ние повахме едно добиче, той повахме две.

Опитах се да се изравня с него, но не успях. Един следобед, когато се влачех по земята, хванал за бърните една юница, която не бях успял да съборя, Ларкън бързо ми се притече на помощ. След това, задъхан, вдишвайки дима на полузагасналата си цигара, той ми каза:

— Извинявайте, „че“^[1], но костите ви все още са меки.

„Че“ беше първият местен израз, който той научи.

— Бива си го тоя гринго — каза ми веднъж един от овчарите.

— Какъв ти гринго — обади се момчето, което наглеждаше хергелето и изглежда бе получило известно образование. — Не му ли виждаш лицето. Прилича на нашите. Краката му са по-дълги, но какво от това? Един гринго няма да работи като него. Трябва да е австралиец, за които казват, че са горе-долу същите като нас, американците.

Съвсем скромно, сякаш не искаше да го забележат, Ларкън проявяваше от време на време извънредни качества на ездач и на човек, навикнал да разнообразява монотонността и самотата на полския живот с някоя проява на извънредна ловкост и сръчност.

С помощта на австралийския си камшик той бе дресирал чудесно своето хергеле от тъмнокафяви коне. Сутрин, в обора, докато ние се опитвахме да впримчим с ласото някой от конете, той, по-бърз от нас, като истински укротител на лъвове, плющеше с камшика и спираше избрания от него жребец всред най-силния му бяг. Конят се заковаваше на място и оставяше да му сложат юздата. В случай на непокорство дъжд от слаби удари по муцуната и по задницата наказваха непокорния и го караха да се подчини.

Този камшик, сплетен от кожа от кенгуру, беше за Ларкън това, което бяха за нас ласото и болеадорасите^[2]. Понякога той устройваше истински показни упражнения за начина на неговата употреба. Когато беше в настроение, той ме караше да взема някоя клечица или сламчица и да я задържа между върховете на палеца и показалеца си. След това се отдалечаваше на няколко метра и започваше да мери разстоянието, плющейки с гъвкавия си дълъг камшик, който завършваше с три езичета. Следваше едно внезапно шибане и плющене и камшикът разрязваше като с бръснач сламчицата.

Нито веднъж не можах да накарам Ларкън да слезе от фермата в стопанството.

— Оставете ме, „че“, много добре съм си тук във фермата. Ще я напусна тогава, когато реша да се преселя другаде.

Между нас растеше сурово приятелство, породено от общия труд. Тази дружба, изградена в общите усилия, във всекидневната борба с природата, с животните и хората, бе твърде различна от другата, която се поражда в кръчмата или сред градските удоволствия.

От онези последни зимни нощи, когато Ларкън пристигна в стопанството, до сегашните следобеди на ранното лято, сравнително

хладни в тези местности, бяхме се променили много. Това, че Ларкън говореше зле испански, а аз не добре английски, не ни пречеше да се разбираме отлично.

Аз му разправях случки, легенди, обичаи от Чилое или от Северно Чили, разказвах му за моите пътешествия из източната част на Еквадор, а той — за необикновените приключения на рицарите бандити в някогашна Австралия, за героичните борби на фермерите с кучето вълк, динго, което населява този тайнствен континент, за своите пътувания в Южна Африка, в Канада, в САЩ, винаги във въздуха, безкрайно влюбен в животните, в пътуванията и в пространствата.

Нашите разговори бяха искрени и се отнасяха до действително случили се неща. Кой щеше да седне да измисля разкази или романи, след като от пет месеца насам ние бяхме попаднали в самата сърцевина и преживявахме един роман, превърнал се в действителност: странната среща между шотландеца и австралиеца.

Защото без съмнение другарите от стопанството и аз бяхме мълчаливи свидетели на една чудновата история. В стопанството Арентсен бе затворил устата на фолклендеца с думите: „Не си пъхай човката в това, което не те засяга“, а тук, във фермата, аз никога не подхвърлих, нито смятах да подхвърля и дума дори за онази странна среща между Маккей и Ларкън.

Една събота сутрин казах на Ларкън:

— Слушайте, повече от месец не съм виждал друг човек освен вас и нашите овчари. Чувствам нужда да сляза днес в стопанството, за да изпитам чувството, че има и други хора по света.

Слисах се, когато чух неговия отговор:

— Аз също, „че“!

— Как, и вие ли ще слезете?

— Да, промених решението си.

Наредихме да ни докарат най-добрите коне. За мене Нене, един черен, полукръвен жребец, славата на моето хергеле, а за Ларкън Рено, един кафяв жребец, с грива, подстригана според обичаите на северноамериканския запад.

Лъснахме ботушите си, избрахме най-добрите седла и принадлежности и като излизахме от стаите си, видях, че Ларкън откачи своя револвер от стената, прегледа дали е пълен и го затъкна в колана си.

— Защо взимате револвера? — попитах го аз. — Няма по-мирен път от този, по който ще минем. Аз вземам само един нож за дране на кожи. Ще ми потрябва, ако намеря по пътя някое умряло животно.

— Тук познавам само вас и пасбищата на фермата, а животът ме е научил, че ей този тук е най-добрият пътеводител! — отговори ми Ларкън, като опипа револвера.

„Добре — помислих си аз. — Мене пък са ме учили да не се меся в работите на възрастните и разумни хора.“

Това беше последното пътуване, което направихме заедно и може би затова споменът ми от него е толкова вълнуващ.

Тръгнахме, възседнали нашите силни, лъскави коне. Нене, черния кон, яздох само в извънредни случаи. Той беше издръжлив бегач и почувстваше ли най-лекия натиск на бедрата ми, стрелваше се като мълния. Рено беше по-нежен, по-деликатен. Един разрез на дясното му ухо показваше, че произхожда от чистокръвен жребец.

Когато се спуснахме в равнината на стопанството, лек ветреца галеше блестящите пасбища. В някои от тях, там, където не преобладаваше твърдият като лишей койрон, поляните бяха покрити с малки бели маргаритки и други цветенца, които се осмеляват да растат под това сурово небе. Чувствахме възбуждащите флуиди на късната пролет, трептящите от сила мускули на нашите коне, гъстата ни кръв, която напираше да бликне от пръстите ни, и това чувство на младост и сила ни караше да дишаме с пълни гърди благоуханния въздух и да гледаме с копнеж далечините, които ни подканяха да галопираме до безкрая.

— Никога не съм карал да се надбягват Нене с Рено — подхвърлих аз. — Струва ми се, че черният ще спечели на късо разстояние, а кафявият — на дълго, защото е син на най-добрия жребец, който сме имали в стопанството.

Лицето на Ларкън светна. Предстоеше ни истински празник.

— Да заложим една бутилка „Кинг Джордж“, и за да няма никой предимство, да се състезаваме на петстотин метра — предложих аз.

— Прието — отговори Ларкън.

Когато си с няколко килограма по-тежък, е опасно да препускаш с все сила. Искане известно майсторство, а също и малко мъжество, защото всяко надбягване е винаги едно вълнуващо събитие.

Определихме, че ще се състезаваме до един бял камък край пътя, и се приготвихме да тръгнем „по английски“, без класическото южноамериканско подканяне.

Заехме местата си и като извикахме в един глас „Я-я!“, понесохме се.

Моят жребец се хвърли със скок напред и взе половин тяло преднина пред коня на Ларкън. Свих се над шията му и като минахме стотина метра, започнах да шибам непрекъснато с камшика ту отляво, ту отдясно, без да изпусна нито един скок. Преднината от половин тяло нарасна до цяло тяло.

Ларкън не го виждах. Чувствах само пръхтенето на коня му зад мене. Когато стигнахме половината от състезателното разстояние, дъхът на жребеца започна да ми настъпва петите. Още десетина метра и почувствах как пръхтенето се изравни с мене. Тогава започна жестока борба между животни и хора.

Черният жребец караше земята да кънти, но кафявият се източваше като хрътка и с всяко проточване главата му все повече надминаваше плешката на моя кон.

Ларкън, приведен над ухото на жребеца, крещеше така, както никога не бях го чувал да крещи, но ето че вече бяхме при камъка, който задминах само с шия преднина пред съперника си.

— Мъжката яздихме — каза Ларкън задъхан.

— Още няколко метра и класата на Рено щеше да се наложи — отвърнах аз.

[1] Че — частичка, която често се употребява в Аржентина и Чили за обръщение или при учудване. В другите южноамерикански страни се употребява като прякор на аржентинци или чилийци. — Б.ред. ↑

[2] Болеадорас — железни топки, свързани помежду си с върви от говежди жилки. Служат за спъване на говедата. — Б.ред. ↑

IV

— От коя страна препускахте? От дясната? Ето защо сте загубили. Може ли този креол^[1] да не ви изиграе! — каза Арентсен, като се смееше. Бяхме насядали в столовата и пиехме бутилката уиски от облога.

Понякога изпитвахме желание да убиваме с алкохол страха от самотата и всичко друго, което спохожда мъжете, които прекарват месеци и години наред, без да видят жена. Тази нощ пиехме до оскотяване. Един по един започнахме да се оттегляме пияни по стаите си. Накрая в столовата останаха само Ларкън и Маккей.

Крайниците ми бяха изтръпнали, но главата ми беше все още до известна степен бистра, тъй че не бях забравил срещата между тези двама мъже. Стаята ми се намираще през коридора срещу вратата на столовата и аз реших да оставя и двете врати полуотворени.

Овладя ме някакво тъмно предчувствие. И в това предчувствие симпатиите ми бяха на страната на Ларкън. Мислех си, че в случай на опасност отгук можех да се намеся своевременно.

Наблюдавах ги малко замаяно и ги видях да стават внезапно. Всеки от тях взе по една чаша, напълни я, изпи я и остана с нея в ръка, подпрял се на своя край на масата, като да бяха двама пътници, облегли се на бастуните си и спрели се да си починат или да разговарят.

Започна един странен разговор, остър, но не яростен. Не долавях това, което говореха. Чуваше се само някакъв шепот, като ромоленето на ручей в гората, на води, които се плъзгат в корито от плочи.

Понякога единият от двамата говореше дълго, а другият мълчеше. Друг път двата гласа се преплитаха или внезапно се прекъсваха, като оставаха една враждебна ледена празнина, за да се издигнат след това отново в монотонен шепот.

Съзнанието ми се изплъзваше от време на време, за да си почине, но в следващия миг се стрясках, изпитвайки крайно безпокойствие при мисълта за двамата. Дали са се споразумели? Какво разделя тези двама

мъже, дошли от толкова далечни места всред тази самота? Дали сега ще се обяснят помежду си?

Тонът на техните гласове беше напълно непроницаем, не подсказваше нищо.

На моменти задрямвах и когато се събуждах отново, срещях се с присъствието на техните гласове и ги виждах, подпрели се върху чашите, сложени на масата като върху дръжки на бастун. Съзнанието ми ги улавяше и изпускаше като образи, оглеждащи се и губещи се във водно огледало.

„Тези приятели втасаха от уискито!“ — казах си аз и реших да се отпусна да спя.

[1] Креол — коренен латиноамериканец, произхождащ от европейски преселници. — Б. ред. ↑

V

Събуждането след тежко пиянство е истинско възкресение и мисля, че тези, които не са се отдали изцяло на порока, пият от време на време, за да умират, и отново се раждат, като разкъсват по този начин непрекъсващата се монотонност на живота.

Действително събуждането след пиянство е едно завръщане от гроба: костите и ноктите болят, сякаш си копал с тях земята, сънни паяжини обвиват клепките, а на устните лепне все още усетът на вечността.

Когато се отърсих от съня си, в първия миг ми се стори, че шотландецът и австралиецаът продължават да спорят и дори ми се причуха техните измъчени гласове, сплетени в един глух и монотонен диалог. Но в малката столова открих само студената и остра светлина на утринта.

„Най-последно ги е хванало уискито и са отишли да си легнат“ — помислих аз.

Но въпреки това скочих, за да проверя начаса моето предположение.

Минах през столовата. На двата края на масата стояха бутилките и празните чаши. Отправих се към стаята на Маккей, почуках, но никой не ми отговори. Стаята беше празна. Посред нея лежаха къщните дрехи на шотландеца, които явно бе сменил с работните.

Ларкън също го нямаше в стаята за гости. Всички други спяха дълбоко.

Докато закопчавах кожената си полушубка, излязох от къщата и изтичах до обора.

Рено и конят на помощник-управителя липсваха. Оседлах бързо своя кон, възседнах го и се понесох.

Надвесен над шията на коня, наблюдавах следите. От началото те следваха пътя, а след това навлязоха в пампата. Следите на двата коня не се разделяха едни от други.

Ясно очертаният отпечатък на копитата върху тревата ми подсказа, че двамата бяха почнали тук да галопират, изкачвайки се по склона, който извеждаше на някакво планинско плато.

Към него отправих и аз коня си в галоп, като изпитвах неприятното чувство на увереност, че се е случило нещо непредотвратимо.

Моят черен кон усети, че бързам, и почна да се катери по склона със скокове, подобно на гуанако.

Това усилие беше излишно. Когато почти стигах ръба на платото, чух два гърмежа, които разкъсаха спокойствието на тази местност.

Спрях коня си, нещо рухна в мене и отчаян отпуснах юздите.

„Защо не препусках в галоп още от самото начало? Щях да стигна навреме“ — помислих си аз, дълбоко огорчен.

След изстрелите, които отекнаха почти едновременно, в пампата нахлу отново великата тишина. Една егоистична мисъл ме разтърси: „Кой от двамата е убит?“.

Тревогата ме накара да взема отново юздите в ръка, да пришпоря коня и да се изкача на платото.

Никога няма да забравя картината, която се представи пред погледа ми. Ларкън стоеше прав до Рено, скръстил ръце върху седлото, подпрял глава на тях и отправил поглед към далечните вериги на Кармен Силва, позлатени от слънцето, което в този миг се издигаше на изток. Ларкън приличаше на човек, който бе галопирал по някакъв много дълъг път и най-после бе стигнал края му и с него и почивката или по-скоро спокойствието. Маккей лежеше по гръб на земята. Орловият му нос изпъкваше странно на лицето му, а един никелиран пистолет блестеше като някакво насекомо в стиснатата му ръка. Равнодушен, конят пасеше на няколко метра от трупа на своя господар. Лъчите на изгряващото слънце, които се провираха почти хоризонтално между тревите на платото, образуваха някакъв ореол около фигурите от тази картина.

Смутен, приближих се с коня си в тръс. Ларкън бе толкова дълбоко потънал в мислите си, че не ме чу дори. Едва когато, все още възседнал коня, сложих ръка на рамото му, той си даде сметка за моето присъствие.

Ларкън обърна към мене изпитото си лице. Още няколко години бяха сложили отпечатъка си върху него.

— Дуелирахме се — каза Ларкън. — Маккей ускори малко последната си крачка и стреля пръв, но не улучи. Аз излязох по-щастлив!

— Хайде! — казах му аз. — Качете се бързо. Ще се отправим към фермата. Там ще смените своя кон с някой от моите собствени и още същата нощ ще можете да пресечете границата с Чили. Колкото по-бързо, толкова по-добре!

— Не! Аз отговарям за това, което върша — отговори ми Ларкън.

— Подчинявайте ми се! — извиках аз енергично. — Тук не разбират от дуели. Вие убихте човек и нямате пари, за да подкупите полицията. Следователно, ако останете тук, ще попаднете в тъмниците на Ушуая! Така че да вървим! — заповядах аз и отидох да затворя устата на Маккей. Покрих лицето му с шапката си, поставих букаи на коня му, и след това се понесохме в галоп към фермата.

Стигнахме, без да разменим нито дума. Конете бяха потънали в пот. Заповядах да доведат един от жребците от моето лично хергеле, а аз се качих на първия отпочинал кон, който ми попадна подръка.

Докато Ларкън си слагаше дебели дрехи от вълна и кожа, аз се снабдих с овнешки котлети, хляб и уиски и след това се отправихме към граничните планински вериги. Прекосяхме полета и прегазвахме реки, без да обръщаме внимание на опасностите.

За щастие над върховете изплува луната, почти пълна в този сезон.

Минаваше полунощ, когато забелязахме на близкия връх геометрическият силует на един граничен стълб. След това още един и още един, докато най-после стигнахме границата.

Като използвах един от граничните камъни за маса, нахвърлях една скица за пътищата, които Ларкън трябваше да следва.

— И така — казах му аз усмихнат, — вие сте вече в Чили, в моята родина, и за да отпразнуваме този случай, преди да се сбогуваме, нека хапнем няколко котлети и да изпием глътка уиски.

Слязохме от конете и се почерпихме.

След това аз дадох на Ларкън това, което бе останало от храната и бутилката, и се приготвихме да се сбогуваме. По небето плуваше блестящата луна. Голямата и странна луна на Огнена земя, която бавно се търкаля по силно изкорубеното небе. Обсипана сякаш с диаманти,

тя се движи толкова бавно, че понякога утринта я заварва насред път, упътила се към златните мини на залеза.

Без да слизаме от конете, ние разменихме още един поглед. Аз бях спокоен, но затова пък под широката пола на шапката на Ларкън се случи нещо...

— Ех, добре, „че“. Благодаря! — каза ми той и подаде ръка.

Стиснахме си за миг ръцете и нашите последни думи бяха: „Довиждане!“.

Винаги, когато се разчувствам силно, хвърлям се да плувам против течението. Този път си казах една егоистична дебелацина, която в действителност не чувствах: „Ех, какво, приятелче? Загуби и кон, и другар. Добре се нареди, земяк! Виж колко било правилно човек да не се бърка в чужди работи!“.

След това се понесох в галоп към фермата „Лас Курурерас“.

VI

Няколко месеца по-късно, точно когато тръгнах да събирам добитъка, пристигна един куриер с пощата от стопанството. Между писмата имаше едно, адресирано до мене, облепено със странни марки. Отворих го. Беше от Ларкън. Пишеше ми от някаква южноафриканска местност.

След като си припомняше на полуанглийски и на полуиспански времето, прекарано в Огнена земя, и бягството си, той завършваше така:

Тук съм, „че“ (вие ще се усмихнете), и търгувам с камили. Купувам ги на юг и след това, за да ги продам, отивам във вътрешността на Африка.

Потръгна ми. Ако не беше така, нямаше да ви изпратя тези лири стерлинги в банкноти, които горе-долу отговарят на цената на жребеца, с който ми услужихте. Продадох го в Рио дел Оро на някой си Антунес, на много ниска цена. Мисля, че ще можете да си го откупите някой ден.

Елате, „че“, ще работим тук заедно. Онази прокълнатата земя не е за вас. Не си струва да живеете като камъните, цял живот прикован към едно и също място.

Знаете ли, това писмо всъщност има друга цел. Искам да ви благодаря за това, че докато живях с вас във фермата, и след това по време на бягството ми вие никога не сте ме питали за причината на омразата ми и на дуела с Маккей.

През Световната война се срещнахме в Галиполи. Аз служех в един полк на австралийската конница, а той в един шотландски пехотински корпус. Но, мой добър приятелю, случаят не е от значение. Беше една обърквана и

тъмна история между мъже, която започна в Галиполи и завърши в Огнена земя.

Ваш приятел

Ларкън

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.